

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

De peccato acidie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

De peccō

Fille ire
lunt lex. etis scire debes q̄ sex assignantur filie ire fm̄ Greg. z Thomā in. ij. q. clviij. ar. vij. Unde Gregorius in. xxxj. lib. Moral. ca. xxxij. dicit sic. De ira rixe tumor: mentis: contumelie: clamor: indignatio: blasphemie pferuntur. hec Gregorius. Et nota q̄ blasphemia ponitur ab Isidoro filia superbie. Quod quidam verum est vt declarat sanctus Thomas quando blasphemia in quam aliquid prozumpit deliberata mente cōtra deum se erigit: tunc enim dicitur blasphemia filia superbie: quia vt dicitur Ecclesiastici. x. capitulo. Intitium superbie hominis apostatate a deo. id est recedere a veneratione eius: est prima superbie pars. Sed illa blasphemia in qua aliquis prozumpit ex cōmōtione animi est filia ire. Vñ psus. Iratus tumer: clamat: cōiicia: rixat. Blasphemat: prelium parat indignatio surgit.

De peccato acidie.

Quid est
acidia.

Acidie nomen diriuatum est ab acis grece quod latine dicitur cura: inde dicitur acidiosus quasi sine cura: frigidus: surdus: tepidus: piger: stupefactus: z tristis de bono diuino. quo charitas letatur z gaudet. Ideo fm̄ Bernardum. Acidia est animi quidam languor: cum legere nō liber: orare non delectat. z meditationes sollicitudine non sentiuntur. Vel acidia vt idem ait est quidam animi torpor quo quis negligit aliqua bona inchoare aut fastidit perficere. Gregorius vero dicit q̄ acidia est de virtutum laudabili exercitio: vtriusq; hominis languida delectio. Sunt alij qui dicunt q̄ acidia est diffidentia de proprijs viribus z de mandato dei implendo ardua tristitia. Quapropter scire debes q̄ hoc vitium duobus modis nominatur. s. tristitia z acidia. Horum autem nominū ratio hec est quia in isto peccato cōsiderat auersio a spiritali bono quod estimatur graue: sicut est ieiunare: orare z huiusmodi. Et ratione huius dicitur tristitia. Consideratur etiam conuersio ad creaturam. s. ad quietem que estimatur leuis: ideo ratione huius dicitur acidia. Sic igitur patet q̄ hoc vitium prout vocatur tristitia opponit leticie spūali: que est in ipso exercitio spiritali: sed prout vocatur acidia contrariatur fortitudini que consistit in aggrediendis arduis z sustinendis aduersis. Etiam a Joanne damasceno z sancto Thoma in. ij. q. xxxv. articulo. j. Acidia dicitur quedam tristitia aggrauans que. s. ita deprimit animum hominis vt nihil ei agere libeat. ideo dicitur acidia quasi acida. Si cur enim ea que sunt acida dicuntur infrigidata vel acetosa: quia acidus acidum penultima correpta idem est quod acetosus: amarus: stupefactus: z frigidus. Frigus vero inducit difficultatem z tarditatem in motu. Videmus enim q̄ aqua quando propter frigus est congelata immobilis manet. Etiam senes quia frigidi sunt: ideo graues z tardi sunt ad ambulandum: sicut econtra adulescentes in quibus viget calor naturalis sunt festini ad ambulandum z discurrendum. Acidia ergo est quedam frigiditas spiritalis seu defectus amoris spiritalis z fauoris diuini: ex quo anima aut non mouetur aut cum difficultate mouetur ad bene operandum. Sicut econtra amor dei fm̄ Gregorium operatur magna si est. s. mouet ad operandum. Si vero operari renuit amor non est. Sic igitur patet q̄ acidia importat quoddam tedium operandi. Unde de acidiosis potest exponi illud Dauid in psal. cvj. Omne escam. s. operis spiritalis abominata est anima eoz z appropinquauerūt vsq; ad portas mortis. s. eterne. Nota hic fm̄ Thomam in. ij. q. quest. xxxv. articulo. ij. q̄ cur acidia sit tristitia de spiritali bono: Si accipatur spiritalia bonuz communiter nā habebit acidia rationem specialis vicij: quia omne viciū refugit spiritalia bona.

Duobus
modis no
minat h
peccm.

num virtutis opposite. Nam luxuriosus tristatur de bono continentie: et gulosus de bono abstinentie: et sic de ceteris. Et ideo dicendum est quod in spiritualibus bonis attenditur quidam ordo. Nam omnia spiritualia bona que sunt in actibus singularum virtutum ordinantur ad unum spirituale bonum: quod est bonum diuinum circa quod est spiritualis virtus que est charitas. Unde ad quamlibet virtutem pertinet gaudere de proprio spirituali bono quod consistit in proprio actu: sed ad charitatem pertinet specialiter illud gaudium spirituale: quo quis gaudet de bono diuino. Et similiter illa tristitia qua quis tristatur de bono spirituali: quod est in actibus singularum virtutum non pertinet ad aliquod vitium speciale: sed ad omnia vitia. Sed tristari de bono diuino de quo charitas gaudet pertinet ad speciale vitium quod acidia vocatur. Ex dictis patet quid sit acidia.

De fillab acidie.

Aber autem acidia sex fillas secundum Gregorium in xxxi. libro moralium. capitulum xxxij. Et Thomam in ii. q. xxxv. articulo lxxij. que sunt malicia/rancor/pusillanimitas/desperatio. Torpor circa precepta: euagatio mentis circa illicita. Prima filla acidie vocatur malicia. Sed nota secundum Thomam ubi supra in responsione ad ii. ar. q. non accipitur hic malicia prout est genus victor. scilicet pro habitu victioso sed prout importat fastidium bonorum spiritualium. Est autem malicia secundum Augustinum voluntas machinandi malum alicui. Cum autem quis iniuriatur alteri tunc irascitur et postea tristatur. Vel malicia ut idem ait. est per quam moribus deceptoris veritate palliata vel odium alterius vel proprium commodum attenditur. Vel secundum Ambrosium. Malicia est mentis atque animi deprauatio a tramite veritatis deuia. Et prole maliciosus dicitur callidus: astutus: versutus: subdolos: insidiosus. Secunda filla acidie est rancor. Dicitur rancor a ran. quod est ira. Ideo rancor prole est inueteratum odium vel indignatio siue amaritudo mentis inueterata. Sicut enim ex charitate sunt opera bona: ex quibus est confirmatio charitatis. Ita ex ira est acidia: ex acidia vero vetustas ire. Sed rancor prout est filla acidie non accipitur pro odio: ut dicit sanctus Thomas ubi supra: sed pro indignatione contra inducentem ad bona. Tertia filla acidie est pusillanimitas. Dicitur autem pusillanimus vel pusillanimitas quasi pusillum habens animam. Pusillus autem dicitur a pusio quod est paruus. Dicitur autem pusillanimitas ex diffidentia pueniente ex consideratione proprie infirmitatis vel operis ardui. Unde acidiosus vel pusillanimitas reputatur quasi ardua nimis ad obseruandum consilia et diuina precepta. Sed vere delecte mentis est que famulari regi renuit: cum vocatur ad regnum. Hinc Seneca. Contentus esto negotiis in que descendisti nec lucrare cum officio quod semel cepisti. Turpe est oneri cedere. Quarta filla acidie est desperatio. Dicitur autem desperatio a de et spero. Unde desperare est a spe cessare: ut quando ad bene operandum de propriis viribus de dei miseratione: de premij remuneratione facit diffidere et ab ultimo fine recedere per similitudinem infirmorum: qui sine spe et fiducia sanitatis moriuntur. Ideo diffidentia meritorum: mater est diffidentie premiorum ex qua oritur tristitia. Unde Hugo in libro de vera sapientia sic ait. Prima salus est declinare culpam. Secunda non desperare ventura: quia ipse se in eternum punit qui apud verum iudicem ad penitentiam non recurrit. Et Ambrosius inquit. Incumbit virtuti seculi qui desperat de adiutorio dei. Quinta filla acidie est torpor circa precepta. Est autem torpor languor: pigritia frigus: stupor circa bona spiritualia et diuina precepta inchoanda et psequenda. Vel torpor est quedam insensibilitas propter quam homo non potest induci ad executionem mandatorum dei. Unde Cicero in libro de

Fille act/die.

Prima:

Secunda:

Tertia:

Quarta:

Quinta: